

זאב ז'בוטינסקי
ארץ-ישראל
כרך ד

עורך ראשי:
אריה נאור



מכון ז'בוטינסקי בישראל
מרכז מורשת מנחם בגין
תל אביב, תשפ"ד



עריכת לשון:
הרצליה אפרתי

המפה בכריכה הפנימית מתוך: אטלס, בעריכת ז. ז'בוטינסקי וד"ר ש. פרלמן,
חברת "הספר", לונדון – ה. וגנר את א. דבס, ליפסיה, תרפ"ו (1925)

©

Tel-Aviv 2024

מכון ז'בוטינסקי בישראל

The Jabotinsky Institute in Israel

www.jabotinsky.org

דוא"ל: office@jabotinsky.org

Printed in Israel

מסת"ב 978-965-416-044-5 ISBN

עיצוב הסדרה והעטיפה: תחיה רוזנטל, ירושלים

סדר ועימוד: אירית נחום

לוחות והדפסה: אופסט שלמה נתן

מפתח: אריאלה שקדי

תוכן העניינים

7 פתח דבר

9 מבוא

שער ראשון: הזכות על ארץ-ישראל

75 ציונות ואתיקה

81 זכותנו על ארץ-ישראל

96 ציון כולה שלנו

שער שני: מדיניותה של ממשלת המנדט

101 כלפי המפגינים

105 אי-ציות

112 דוגמה

116 מראה מלבב

124 טלאים

130 עננים קודרים

136 מתוך יומני: ועל היחס לאסירי העלייה

142 במקום זעקה

148 סך הכל

153 השעה השתים-עשרה של ארץ-ישראל

163 חופשה הרת גורל

170 השותף

שער שלישי: 'המאורעות'

181 טלגרפית

188 טלגרפית [מועצה, ביטחון והגנה]

- הגנה והגנה עצמית 194
שאלות אחדות ללא תשובה 198
מתוך יומני: [על מסע ההפחדה האנגלי כלפי הערבים] 204
'להיות או לא להיות' 213

שער רביעי: תוכנית החלוקה והספר הלבן

- 'לא' מוחלט וסופי 227
הפסדנו? 230
מסקנות מתוך יישוב הדעת 237
האיום שבהצעת החלוקה של ארץ-ישראל 244
הוועדה המלכותית לפלשתינה: פרוטוקול עדות 259
כרוזו של ז'בוטינסקי 302
תזכיר בעניין חלוקתה של ארץ-ישראל 304
תזכיר בעניין תוכנית החלוקה של ארץ-ישראל 323
להטביע ללא עקבות 327
דבר ז'בוטינסקי אל היישוב [על המערכה נגד תוכנית החלוקה] 338
התפרצות 'מסע ההפחדה' 341
החלוקה המוצעת של ארץ-ישראל: המתנגדים היהודים לתוכנית 347
מה קורה עם תוכנית החלוקה? 350
השעה האחת-עשרה 356
הקדמה ל'תוכנית העשור לארץ-ישראל' 365
הבל הבלים 379
הבקיא 388
לפני פרשת דרכים 396
[מן היומן]: תוצאות הספר הלבן 401
מפתח שמות ומושגים 405

פתח דבר

כרך זה משלים את סדרת כתביו של זאב ז'בוטינסקי בעניינה של ארץ-ישראל, ובמרכזו מוצגת עמדת ז'בוטינסקי בפולמוס החלוקה והידרדרות יחסי הציונות והיישוב עם בריטניה לקראת פרסום הספר הלבן של מקדונלד ב-17 במאי 1939. שלושה חודשים וחצי אחרי פרסום הספר הלבן פרצה מלחמת העולם השנייה, ובשנה האחרונה לחייו מיקד ז'בוטינסקי את פעילותו הפובליציסטית והדיפלומטית במערכה להקמת צבא עברי שישתתף במלחמה. מאמריו ונאומיו בעניין זה כונסו בכרך היהודים והמלחמה, שיצא לאור בשנת 2016.

בכרך שלפניכם ארבעה שערים. בשער הראשון מובאים מאמרים העוסקים בזכות על ארץ-ישראל; בשער השני מובאים ענייני מדיניות – ממשלת המנדט והערבים; בשער השלישי – נושאי הגנה וביטחון על רקע המאורעות (בעניינים אלה עוסק בהרחבה הכרך הציונות הצבאית ב, שיצא לאור ב-2022); ובשער הרביעי מובאים מאמרים ונאומים העוסקים בתוכנית החלוקה ובספר הלבן. תמליל עדותו של ז'בוטינסקי לפני ועדת החקירה המלכותית בראשות הלורד פיל מובא בכרך זה בתרגום חדש ומדויק מאנגלית. עוד לפני כן החל לדבר ולכתוב נגד רעיון החלוקה. פעילותו כוונה כלפי פנים, לעורר התנגדות חד-משמעית של העם היהודי לחלוקה, וכלפי חוץ – לגבש התנגדות בבריטניה ובחבר הלאומים לרעיון זה. לשם כך כתב לא רק מאמרים עיתונאיים אלא גם תזכירים לממשלה ולמפלגת האופוזיציה בלונדון, וכן לגורמים בעלי השפעה בדעת הקהל. שניים מתזכירים אלה מובאים בכרך זה. במיוחד ראוי לציון התזכיר לווינסטון צ'רצ'יל (תזכיר בעניין תוכנית החלוקה של ארץ-ישראל), שהשפיע על נאומו האופוזיציוני של האחרון ועל הצבת מכשול לפני הממשלה בטרם אישור מסקנותיה של ועדת פיל. משנודעו לו מסקנות הוועדה סבר ז'בוטינסקי שהתוכנית לא תוצא לפועל ובריטניה תחזור בה, כפי שאכן אירע.

ז'בוטינסקי, ככל מנהיגי הציונות, התנגד לספר הלבן ופעל נגדו ככל יכולתו. כפי שהוברר בכרך הציונות הצבאית ב, במהלך הקיץ של 1939 בא לכלל מסקנה כי 'הזמן דורש שיטות חדשות במדיניות' שעד כה 'לא חלמו עליהן אפילו הנועזים שבינינו'. זאת בשל משמעות הספר הלבן שנעל את שערי הארץ בפני מיליוני יהודים שסכנת כליה ריחפה מעל ראשיהם. המאמר 'תוצאות הספר הלבן', הנועל את הכרך, מבטא את חרדתו מפני מה שהיה צפוי ליהדות הגולה בשל המדיניות הבריטית שגולמה בספר הלבן. לכן הרהר באפשרות של מרד, ואף שלח למפקדת האצ"ל תוכנית פעולה מוצפנת, שהגיעה ליעדה ב־31 באוגוסט, כמה שעות לפני פרוץ המלחמה שבאחת שינתה את הפרספקטיבה ואת האסטרטגיה שלו ושל האצ"ל.

מכון ז'בוטינסקי בישראל מודה למרכז מורשת מנחם בגין על שיתוף הפעולה הפורה, המאפשר את עריכת הכתבים והוצאתם לאור. המערכת מודה למתרגמות ולמתרגמים ולעובדות ועובדי הארכיון על עזרתם ותרומתם.

המערכת